

Lódź

XXXIV rok
istnienia.

Numer dzisiejszy składa się z 10 stron

ROZWÓJ

Wtorek 23-go września

№ 263

Redakcja i Administ.

w ŁODZI

Al. Kościuszki 41

TELEFON 100-28

Konto P.K.O. 60594

Red. przyjmuje od 5-6

Art. listów anonimowych

nie umieszcza się.

1930 r.

ZMIERZCH NIEMIECKIEGO REPUBLIKANIZMU

NIEMCY W OCZEKIWANIU NIESPODZIANEK

Hitlerowcy zamierzają siłą zagarnąć władzę

BERLIN, 22.9. W Niemczech zapanował strój nerwowego napięcia w oczekiwaniu związku z zapowiedziami przywódcy nacjonalistów, Hitlera. Szczególnie zaniepokojeni są temi zapowiedziami socjaliści, którzy przypuszczają, że między Hitlerem z jednej strony a szeregiem osób z kół prawicowych drugiej strony istnieje ścisłe porozumienie, które patronuje podobno sam b. kanclerz, Goebbels.

tegorocznie, że hitlerowcy dolożą wszelkich starań, aby wyzyskać zdobyte dzięki wyborom stanowisko i zagarnąć władzę. Gdyby tego planu nie udało się przeprowadzić na drodze legalnej zapowiada Goebbels, wówczas hitlerowcy wystąpią zbrojnie.

szerokie koła w Niemczech uważany za coś w rodzaju marszu na Rzym, kiedy to wódz włoskiego faszystu wyruszył do stolicy państwa zdecydowany zagarnąć władzę w swe ręce. W marszu tym do Poczdamu, który dotąd pozostaje siedliskiem najczarniejszej reakcji niemieckiej, towarzyszyć mają Hitlerowi nie tylko trzej generałowie niemieccy, lecz szereg osób z arystokracji dawnych rodów panujących pruskich.

Jak dalece przygotowania hitlerowców zaalarmowały opinię niemiecką, widać choćby z tego, iż marsz na Poczdam, który Hitler przygotowuje na najbliższą sobotę, jest przez

Z tego tytułu zaniepokojenie udzieliło rządowi niemieckiemu, echo zaś tego zaniepokojenia dało się zauważyć podczas obecnych obrad w Genewie.

Położenie nieskończenie komplikuje okoliczność, że koła socjalistyczne oświadczyły na wypadek puczu Hitlera nie może być mowy o zaufaniu do reichswehry ani też do policji, gdyż zarówno w jednej jak i w drugiej istnieją bardzo głęboko sięgające organizacje hitlerowskie.

Ze pogłoski o bliskim zbrojnym wystąpieniu Hitlera nie są bynajmniej z palca wysłuchane, widać bodaj z tego, co mówił na jeździe z wczorajszym zebraniem hitlerowców ich kanclerz, Goebbels. Oświadczył on ka-

Pod pomnikiem Eberta

Awantury między nacjonalistami Hitlera i demokratami

BERLIN, 22.9. Podczas poświęcenia pomnika Eberta w Itzehoe, w obecności wielotysięcznych tłumów, b. pruski minister spraw wewnętrznych, Grzesiński, wygłosił przemówienie na które obecni w tłumie narodowi socjaliści odpowiedzieli prowokacją.

na jedną minutę odsłonił głowy, narodowi socjaliści pozostali w czapkach i zostali przez członków Reichsbanneru wyrzuceni z uroczystości. Wkrótce hitlerowcy powrócili z posilkami i wywiązała się krwawa bójka. Wśród obelżywych wrzasków usiłowali oni zdeżyć republikańską chorągiew czarno-czerwono-żółtą

Gdy pod koniec swej mowy Grzesiński wezwał zebranych by dla uczczenia zmarłego pierwszego prezydenta republiki niemieckiej

W awanturze jeden z narodowych socjalistów został zabity, jedna osoba odniosła ciężkie rany, dużo jest lekko rannych.

A kiedy kolej na bojówki sanacyjne?

Rozbrajanie bojówek P. P. S. Znaleziono duże zapasy broni

ŁWÓW, 22.9. Władze policyjne podjęły starania mając na celu rozbrojenie bojówek partyjnych oraz samowolnych milicji ale nie dolewicowych pozostawiając bojówki sanacyjne w pełnym uzbrojeniu. W ciągu dnia wczorajszego przeprowadzono szereg rewizji mieszkań na terenie Lwowa, Przemyśla, Zagłębia Nafkowego, Sanoka itd.

Jak donosi sanacyjny „Przegląd Wiecz.” policja dała obfite wyniki. Policja skonfiskowała w różnych składnicach oraz u pojedynych osób kilkadziesiąt rewolwerów kilkanaście karabinów wojskowych, strzelby, bagnety, szable, sztylety, a także części składowe broni, amunicję i materiały wybuchowe. Równocześnie podczas rewizji wykryto

tajne okólniki, wydane przez PPS. lewicę, komunistów i PPS. CKW w związku z kongresem centrolewu w Krakowie, bibliotekę komunistyczną, obciążający materiał do wodowy itp.

CZĘSTOCHOWA, 22.9. Z polecenia starosty częstochowskiego dokonano rozbrojenia miejscowej bojówek PPS. Policja odebrała dwadzieścia kilka rewolwerów których posiadacze przeważnie nie mieli prawa na noszenie broni. Jednocześnie zatrzymano 16 magazynów, 150 naboi oraz broń typu wojskowego, jak bagnety szable itp. Kolekcja skonfiskowanej broni z bogactwami się również o szereg kastetów.

Inwigilacja

Po wypuszczeniu pos. Kosmowskiej

WARSZAWA, 22.9. W ciągu dnia wczorajszego szereg osób ze świata politycznego złożyło wizyty p. Irene Kosmowskiej, która, jak wiadomo, onegdaj została wypuszczona z więzienia w Lublinie i powróciła do Warszawy. W związku z tem opowiadają, że przed domem, gdzie mieszka p. Kosmowska stał wywiadowca, który pilnie zapisywał nazwiska wszystkich wchodzących. Widzieć to miał marszałek sejmu, p. Daszyński, który również złożył wizytę p. Kosmowskiej. P. Daszyński zwrócił się do zapisującego nazwiska i oświadczył mu: — Daszyński jestem.

MARSZ. PIŁSUDSKI, ABRAM WIŚLIŃSKI I KIRSZBRAUM

Wto będzie na listach sanacji?

WARSZAWA, 22.9. W ostatnich dniach odbyło się szereg zamkniętych przedwyborczych sesyj. Na zebraniach tych politycy BB tłumaczą, że nadchodzące wybory będą rodzajem plebiscytu, w którym ludność wyowie się, czy pragnie dalszych rządów premiera Piłsudskiego, czy też jest im przeciwna. W związku z tem niektóre koła sanacyjne dążą do tego, aby p. Piłsudski zgodził się stanąć na czele listy BB.

Organizacyjnie panuje w sanacji w dal-

szym ciągu chaos. Z kół Federacji w dalszym ciągu wysuwany jest projekt, aby sanacja poszła do wyborów pod hasłem „listy kombatanckiej“. „Zjednoczenie wsi i miast“ prawdopodobnie pójdzie do wyborów z osobną listą. Przedmiotem gorących dyskusji w łonie sanacji jest zagadnienie czy przy nadchodzących wyborach mają być w dalszym ciągu umieszczeni na liście sanacyjnej pp. Wiślicy i Kirschbraum.

— 00:—:00 —

Akcja przeciw sabotażystom ukraińskim Sprzęt wojskowy u księdza ruskiego

LWÓW, 22.9. Oddziały policyjne pod dowództwem komendanta wojewódzkiego Grabowskiego dokonały wczoraj licznych rewizji na terenie pow. brzeżańskiego i bóbreckiego w związku z podjętą akcją przeciw sabotażystom ukraińskim w Małopolsce Wschodniej. M. in. w gm. Korubce skonfiskowano u księdza ruskiego liczny sprzęt wojskowy. W tej samej gminie aresztowano sekretarza gminy u którego wykryto całe składy zatrzymanej

i „cenzurowanej“ korespondencji miejscowego zw. strzeleckiego. W pow. bóbreckim zatrzymano 16 osób za nielegalne posiadanie broni, przeważnie typu wojskowego. Podczas rewizji wykryto również duże zapasy wyekwipowania wojskowego, jak łopaty, plecaki, ładownice, manierki itp., oraz zapasy materiałów wybuchowych.

W ciągu dnia dzisiejszego przeprowadzone zostaną dalsze badania i rewizje.

SKARBY KRÓLA INKASÓW Indjanie grożą powstaniem

NOWY JORK, 22.9. Według doniesień z Gyaquil w Ekwadorze, udało się naukowej ekspedycji amerykańskiej wykryć w starożydyskiej fortecy górskiej nieprzebrane skarby ostatniego króla Inkasów Atahualpa.

Ekspedycja zażądała natychmiastowego

wysłania silnego oddziału wojska, któryby asystował przy dalszych pracach wykopaliskowych, gdyż szczepy indyjskie, wśród których rozeszła się już wiadomość o znalezieniu skarbów ostatniego z Inkasów, grożą powstaniem i wymordowaniem ekspedycji.

Pomoc więzionym w Brześciu

Chce nieść komitet zawiązany w Brześciu

„I. K. C.“ donosi, że w Brześciu nad Bugiem zawiązał się komitet, zbliżony do Stronnictwa Narodowego, mający na celu niesienie pomocy i opieki aresztowanym byłym postom.

Panie te poczyniły starania, aby dopusz-

czono je do aresztowanych, jednakże władze nadzorcze takiego zezwolenia nie wydały. — Wobec powyższego komitet pań zwrócił się do biskupa pińskiego z prośbą o interwencję w tej sprawie. Ks. biskup ma podobno w tej sprawie interwenjować.

Pogotowie Samochodowe

wł. B. NOWICKI Łódź, Al. Kościuszki 41 Telefon 187-80

Sprzedaz części oryginalnych „FORD“ i „CHEVROLET“ oraz Akcesoria Samochodowe. — Gumy wszystkich marek. — Oleje „GARGOYLE“.

WARSZTAT REPERACYJNO-SAMOCHODOWY. WYNAJEM SAMOCHODOW.

Drobne remonty bieżące wykonuje się na polecenie.

Wykonania solidne.

Ceny przystępne

S. O. S.

Wielka burza na La Manche

PARYŻ, 22.9. — Silna burza, trwająca od piątku wieczorem nad północnym wybrzeżem francuskim oraz nad kanałem La Manche, przybrała w ciągu dnia niedzielnej brzmienie rozmiary, wyrządzając niebywałe szkody.

Z Boulogne sur Mer w ciągu ostatnich dwóch dni nie mógł wyjechać ani jeden okręt pasażerski, utrzymujący komunikację pomiędzy Boulogne sur Mer a Folkestone. Nie mógł wyjechać do portu i zmuszony szukać schronienia poza groblą.

Wybrzeże w Le Havre przedstawia obraz okropnego zniszczenia. Wszystkie znajdujące się na plaży zostały porwane przez fale. Z Cherbourgu nie mógł wyjechać ani jeden mniejszy ani też średni okręt. Akcja ratunkowa nie są w stanie wykonać pomocy wszystkim okrętom, które wają ratunku.

Dokładnie nie zdołano dotychczas określić strat, wyrządzonych przez burzę, a one jednakże bardzo wysokie.

LONDYN, 22.9. — Szkody, wyrządzone przez burzę nad kanałem La Manche, obliczone są w Anglii na 50 milionów złotych. W ujściu Tamizy wyrzuciła się wskutek burzy łódź motorowa. Znajdujące się wewnątrz osoby zatonały.

SZKOŁA TAŃC W. Lipińskiego

GRAND HOTEL Traugott
W organizującym się komplecie są najlepsze miejsca dla 3-ech pań.

CIĄNIENIE

LOTERJI PAŃSTWOWEJ

Dzisiaj, w dwunastym dniu ciągnięcia, w klasie 21 polskiej loterii państwowej, pierwsze wygrane padły na n-ry następujące:

- 350.000 zł. Nr. 177375
- 25.000 zł. Nr. 131204
- Po 10.000 zł. Nr. 124048 140192 174470
- Po 5.000 zł. Nr. 33204 56375 155661
- Po 3.000 zł. Nr. 14616 69919 129794 204108
- Po 2.000 zł. Nr. 50570 68521 107297 10711.
- Po 1.000 zł. Nr. 3644 9730 14528 22401 24677 25782 36394 44577 45136 67002 74950 81497 85667 99837 109889 144686 146432 146774 162168 167900 186562 192372.
- Po 600 zł. Nr. 4894 9211 9782 12726 19458 19873 20460 33210 38169 44174 56441 57967 70937 76068 99084 99070 106105 108335 108878 109037 111407 119043 124407 124742 128454 131703 133366 136752 161153 165386 167385 185260 185830 196418 199149

PRZEZ RADJO

S R O D A 24. 9. 30. r.

- 12.10 Muzyka z płyt gramofonowych
- 16.15 Muzyka z płyt gramofonowych
- 17.35 „Radjokronika“ — wygl. dr. [Stepo]
- 18.00 Koncert popołudniowy Ork. Pol. Radja W progr. utw. Jana Strab.
- 19.20 Płyty gramofonowe.
- 19.45 Skrzynka pocztowa rolnicza podlegająca bieżąca omówi. inf. W. Tarkowski Gielda rolnicza.
- 20.15 Koncert solistów.
- 22.00 Feljeton p. t. „Bolszewizm w wygl. red. Józef Moszyński
- 23.00 Muzyka taneczna z deszczem

Rozgrywka

(Korespondencja własna „Rozwoju“)

Warszawa, 21 b. m.

Od gen. X, stojącego bardzo blisko miarodajnych osobistości w Państwie udało się zdobyć kilka cennych informacji, dotyczących rozgrywającej się akcji wyborczej, oraz nadziei, jakie rząd, do tych wyborów przywiązuje.

Ze względów zrozumiałych — nazwiska kandydatów nie wymieniamy, ograniczając się jedynie do zobrażenia kulis, tych niezmiernie ciekawych i niebezpiecznych momentów historii Rzeczypospolitej.

— Właściwa akcja przedwyborcza — mówi nasz informator — jeszcze się nie zaczęła.

Liczne konfiskaty dzienników, ciągłe represje, aresztowania posłów, redaktorów i t. d. właściwie dopiero przygrywką do wzmocu akcji tego rodzaju, która się rozegra w końcu października i z początkiem listopada.

— Dzisiaj właściwym panem Polski jest marszałek Piłsudski, a on nie lubi mówić o swoich zamiarach, nawet z najbliższymi i dla tego środki i sposoby, jakie będą zastosowane przeciwko opozycji, są pokryte mgłą tajemnicy. — Najczęściej obecnie marsz. Piłsudski konieruje z ministrem Składkowskim, oraz z gen. Carem, lecz i ci nawet nie są dokładnie poinformowani — co przyniesie jutro.

— Osobą, nablížej stojącą marszałka Piłsudskiego, jest dzisiaj bezwzględnie pułkownik Beck, z którym marsz. Piłsudski ma co najmniej dłuższe narady.

— Jak to już panom wiadomo, marszałek Piłsudski, jest zwolennikiem systemu parlamentarnego, oraz takiego Sejmu, któryby miał w razie potrzeby „stać na baczność“, i stosować się do rozkazu, a ewentualnie odmaszerować do koszar na ul. Wiejskiej.

— Innymi słowy, marsz. Piłsudskiemu, który — nie może to ulegać najmniejszej wątpliwości — jest faktycznym dyktatorem. Zaleca on z tych, czy innych względów, aby w Polsce zachować tylko FORMY USTROJU PARLAMENTARNEGO — a treść istotną rządów zostawić mu, do wypełnienia.

— Marsz. Piłsudski nie miałby nic przeciwko temu, aby Sejm, zajmował się projektami nowych dróg bitych w Stanisławowskim, lub na Wołyniu, względnie, aby toczył spory o ustroj Izby Rzemieślniczych, czy też o ustroj drobnych dzierżawców, ale żąda bezwzględnie, aby nie zajmował się osobami i ministrami, ich działalnością, tudzież zarządzeniami pana marszałka...

— Na tym punkcie pan marszałek, jest niezmiernie drażliwy i wszelką ingerencję w tym kierunku uważa za osobistą obrazę.

— Oczywiście, ciągnął dalej nasz informator — tego rodzaju poglądy — stoją w sprzeczności z ideałami demokratycznego ustroju „Centrolewu“ i z tej racji przewidywaną jest niezmiernie żarliwa walka przedwyborcza.

— Rząd, idąc w kierunku zamierzeń swej szefa — robi wszystko, aby grupie prorządowej zapewnić zwycięstwo. — We wszystkich województwach, naznaczono względnie przydzielono do urzędu bezpieczeństwa publicznego, ludzi, do których rząd żywi bezwzględne zaufanie i zdaje sobie sprawę, że

na ich charakterze i zdolnościach może on zupełnie spokojnie polegać.

— Mają oni szerokie pełnomocnictwa, od zarządzania rewizji i aresztowań zaczynając, aż do dyskretniejszych i delikatniejszych sposobów, — o których się nie mówi...

— Stosownie do wskazówek zgóry, rząd jest zdecydowany wszelkimi rozporządzalnymi środkami, bez względu na ich legalność zgnieść „Centrolew“ — bo o to tylko ugrupowanie polityczne rządowi idzie, — oraz dać marszałkowi Piłsudskiemu zdecydowaną większość zwolenników w Sejmie. I dlatego trzeba się liczyć z dalszymi aresztowaniami, z najdalej idącymi represjami przeciwko opozycji. Nie są wykluczone również unieważnienia w ostatniej chwili tych, czy innych list wyborczych i uniemożliwienie w ten sposób głosowania całym odłamem opozycji.

— No, ale jeżeli panie generale to jednak zawiedzie?

— Nie sądzę. Polakom imponuje siła i liczą się oni z siłą. Ale gdyby zaszła taka ewentualność, sesja Sejmowa wogóle nie będzie zwołaną, ewentualnie marsz. Piłsudski ma napewno w zanadrzu inne środki, którymi, swojego dopnie.

Jakie to są owe środki, trudno dzisiaj przewidzieć i bawić się w proroka.

— Tak, czy inaczej — zakończył nasz sympatyczny informator — moim zdaniem — rząd przeprowadzi swoje zamiary i sanacja będzie miała zdecydowaną większość w Sejmie.

Czy sprawdzi się to przypuszczenie — najbliższa pokaże przyszłość.

AS

Dlaczego spadł złoty?

Jak sfery rządowe tłumaczą sytuację na rynku dolarowym

Przemijająca zwyżka kursu dolara na naszym rynku pieniężnym tłumaczona jest przez czynniki rządowe okolicznością, że banknoty dolarowe są obecnie, jak co roku poszukiwane przed świętami żydowskimi. Pozostaje to w związku z licznymi przekazami amerykańskimi, napływającymi do Europy, a więc i do Polski, dla uboższej ludności żydowskiej od krewnych w Ameryce. Są to przeważnie przekazy na drobne odcinki dolarów.

Wyplata tych przekazów w banknotach dolarowych powoduje co roku pewną zwyżkę kursu efektywnych dolarów.

Drugim powodem zwyżki kursu dolara w Polsce jest trwające w dalszym ciągu poszukiwanie dolarów w Niemczech, skąd fala ta dotarła i do Polski. W Niemczech popyt na dolary tłumaczy się wysoce niewyrażoną sytuacją polityczną, wytworzoną jako rezultat wyborów do parlamentu Rzeszy. Jest rzeczą jasną, że dolary, poszukiwane w Niemczech, były również nabywane na zlecenie Berlina i w Polsce.

Przypomnieć należy wreszcie, że również w Rosji, wskutek gwałtownego spadku cen wólcia popyt na dolary jest bardzo znaczny, co nie może pozostać bez pewnego wpływu na kurs dolarów w Polsce, skąd dolar przewidywany jest w znacznych ilościach do Rosji

i przechowywany przez ludność pasa pogranicznego.

W Banku Polskim poinformowano Agencję Press, że nasza instytucja emisyjna całkowicie panuje nad sytuacją. Bank Polski jest przygotowany na zupełne pokrycie zapotrzebowania dolarów gotówkowych na rynku krajowym. Bank Polski posiada nadal bardzo silną pozycję, gdyż pokrycie kruszczo wo-walutowe złotego wynosi 58 procent, pomimo odpływu w ostatnich dekadach walut obcych. Wszelkie zatem obawy, co do zwyżki kursu dolara nie mają żadnego, najmniejszego realnego uzasadnienia.

Należy zaznaczyć, że wobec oddziaływania kursów berlińskich na krajowy rynek pieniężny, nie może nastąpić w Polsce znaczne obniżenie kursu dolara w porównaniu z kursem berlińskim, gdyż groziłoby to wywołaniem sytuacji przez sfery giełdowe berlińskie, które wykupiłyby w Polsce od razu tańszy materiał dolary.

Jest godnym uwagi, że w bankach, obsługujących klientelę ziemską i wielkiego przemysłu, nie daje się odczuć żadnego zaniepokojenia w związku z przemijającą zwyżką kursu dolara. Natomiast dzielnica kupiecka w Warszawie oraz sfery drobnych urzędników wykazały pewne zaniepokojenie i starały się za wszelką cenę nabyć dolary gotówkowe.

NAWET DLA BOLSZEWIKÓW ZA ORDYNARNE

O przedostatnim wywiadzie marsz. Piłsudskiego

Tekst przedostatniego wywiadu premiera Piłsudskiego umieściła w całości „Trybuna Rządowa“, wychodzący w Moskwie organ komunistów polskich. Jednej tylko małej kłopotliwej korektury dokonała redakcja „Trybuny Radzieckiej“, a mianowicie zamiast b...l napisała dom publiczny, dodając tylko w nawiasie przypis

sek redakcyjny: „w oryginale mocniejsze wyrażenie“.

Moskwa dzisiejsza jest niezmiernie daleką od Wersalu, ale widocznie „styl marszałkowski“ jest w stanie i tam pobić rekord w swoim rodzaju

Popierajcie wyroby krajowe!

Agentury bolszewickie w Polsce

W oświetleniu oficjalnych źródeł sowieckich

Pod tytułem „Komunistyczna partja w Polsce“ znajdujemy w oficjalnym sowieckim Kalendarzu komunisty na rok 1930 ciekawy ustęp, który podajemy w dosłownym przekładzie:

...„Komunistyczna partja w Polsce została zorganizowana w grudniu 1918 r., a w styczniu 1919 r. została uznana za nielegalną. Choć jest ilościowo niewielką (około 8000 członków), partja utrzymuje jednak ścisły kontakt z masami i odgrywa wielką rewolucyjną rolę, jednocząc w swych szeregach najbardziej uświadomioną, zahartowaną w walkach awangardę polskiego proletariatu, mając wpływ wśród pracowników folwarcznych, biednego i średnio zamożnego chłopstwa.

...„Centralny organ — Czerwony Sztandar i teoretyczne pismo Nowy Przegląd, wydawane są nielegalnie w Warszawie. Partja wydaje również następujące nielegalne wydawnictwa: Chłopska gromada, organ kolejców — Czerwony sygnał, żydowski — Cum kampf i t. d. Sejmowa frakcja poselska składa się z 7-miu posłów z Sypulą i Bitnerem na czele. Dwóch członków frakcji Sochacki i Baczynski, zostali wydani przez Sejm władzom sądowym.

...„W skład kompatrii Polski wchodzi: Kompatria Zachodniej Ukrainy i Kompatria Zachodniej Białorusi, które jednoczą pod swoim wpływem proletarijat przemysłowych ośrodków i biedne masy wiejskie. Centralny organ K. P. Z. U. wychodzi nielegalnie we Lwowie p. t. Nasza Prawda. Centralny organ K. P. Z. B. wychodzi w Wilnie p. t. Bolszewik.

...„P. P. S. — Lewica (legalna) z Andrzejem Czuma na czele Centralny organ Robotniczy wychodzi w Krakowie legalnie. Organizuje rewolucyjne sfery robotnicze w ośrodkach przemysłowych. Wysuwa hasło walki o robotniczo-chłopskie rządy, walki przeciwko socjal-faszystom z P.P.S. Główne oparcie ma w Galicji, w województwie poznańskim i w głównych ośrodkach przemysłowych centralnej Polski.

...„Niezależna Partja Chłopska z Sylwestrem Wojewódzkim na czele. Centralny organ — Niezależny chłop, zlikwidowany przez władze.

...„Chłopska partja „Samopomoc“ powstała bezpośrednio przed wyborami do Sejmu. Główną bazą jest południe centralnej Polski i Galicji. W ostatnich czasach rozpowszechniła swą działalność i na pozostałe części Polski. Centralny organ — Samopomoc.

...„W Zachodniej Ukrainie „Selrob“ (Jedność) z Deurdełto i Wanckim na czele. Centralny organ — Selrob. Partja ta powstała w czasie walki z Selrob—Prawicą, który utrzymywał stanowisko socjal-ugodowe. Selrob—Jedność wysuwa hasło walki o robotniczo-chłopską władzę i o uwolnienie Zachodniej Ukrainy od jarzma okupacji kapitalistów i polskich władz ziemskich.

...„Hromada“ w Zachodniej Białorusi pracuje w ramach nielegalnych, zlikwidowana przez faszystowskie rządy. Cieszy się wielką popularnością i wpływami wśród szerokich mas wiejskiej biedoty. Poselska frakcja i najczynniejsi członkowie „Hromady“ z postami Taraszkiewiczem i Miotłą na czele zasądzeni są na wieloletnie ciężkie więzienie i znajdują się w więzieniu.

...„Wielką działalność rozwija w chwili obecnej Białoruski robotniczo — włościański klub“ w Sejmie, składający się z 5 posłów, z których jeden, Staganowicz, siedzi w więzieniu.

...„W ostatnich czasach K. P. Polski przeżyła szereg poważnych kryzysów, jako rezultat popełnionych przez jej kierownictwo błędów (w 1923 — 1924 latach — nieprawidłowe zastosowanie taktyki „jednalitego frontu“

w 1925 r. ultra-lewy kierunek i zlekceważenie pracy w związkach zawodowych; w 1926 r. niedostateczne odgraniczenie się od piłsudczyków). Błędy te były szybko przez partję naprawione. W 1929 roku prawie elementy we władzach popełniły szereg błędów w zagadnieniach w stosunku do PPS., lecz plenum Komitetu Wykonawczego stanowczo wyrównało linię partji, odsuwając prawych (Kostrzewa i in.) od kierownictwa.

...„X-te plenum Komitetu Wykonawczego Komunist. Międzynarodówki uchwaliło jako najbliższe zadanie partji — opanowanie większości klasy robotniczej“.

Powyższe wyjątki z oficjalnego wydawnictwa sowieckiego odsłaniają częściowo robo-

tę wywrotową, ujawniając wyraźnie charakter kilku organizacji, będących ekspozyturami bolszewików. Nikt już nie powinien mieć wątpliwości, że t. zw. „Niezależna partja chłopska“ lub „Chłopska partja Samopomoc“, lub „Selrob—Jedność“, czy „Hromada“, czy PPS. Lewica — że są to „niezależne“ organizacje. Mamy do czynienia z ekspozyturami smutnego wroga Rzeczypospolitej. Ale są jeszcze i inne organizacje bolszewickie w Polsce, „Związek Młodzieży Komunistycznej“, „Międzynarodowa Czerwona Armia“, „Stowarzyszenia Wolnomyślicieli Polskich“ (bezboski i in., o których, jak również o charakterze działalności, podamy szereg informacji.

Krach, bezrobocie i posucha „Ciężkie czasy“ w St. Zjednoczonych

Przyszły złe czasy na kraj mlekiem, miodem i dolarami płynący. Coś się psuje w państwie dolara. Mnożyły się w ostatnich czasach oznaki, że nie jest już wszystko tak różowe w Stanach Zjednoczonych, jak bywało. Krach na giełdzie, niskie już od dłuższego czasu ceny zboża, tegoroczna posucha i bezrobocie złożyły się na to, że pesymistyczne nastroje biorą górę. Przedewszystkiem nie powtórz się za rok bieżący tak miły wszystkim „bonus“, czyli redukcją podatkową.

Począwszy od prezydenta Hoovera, wszyscy, do najmłodszego urzędnika włącznie, myśleć muszą o oszczędnościach, w aparacie administracyjnym. Problem ten niełatwy, wymagający nie tylko finansowych talentów, ale i psychologicznego zrozumienia sytuacji.

Rząd wydał w miesiącu lipcu o 29 milionów dolarów więcej, niż w lipcu roku ubiegłego, a zebrał o 54 miliony mniej. Handel zagraniczny znacznie się zmniejszył. Możliwy jest przy końcu roku deficyt około 200 milionów dolarów.

Biuro statystyczne wydało zestawienie liczby bezrobotnych, wynoszącej w kwietniu, kiedy zarejestrowano bezrobotnych, 2 proc. ludności, czyli 2.508.151 poszukujących pracy. Statystyka ta nie obejmuje tych, którzy pracują bezpłatnie, chorych i leniuchów, nie chcących pracować.

Posucha tegoroczna była klęską większą, niż najgroźniejsze powodzie. Ostatnia posucha, którą pamiętają starsi ludzie, była w roku 1895, kiedy od kwietnia do października nie było deszczu, ale upały nie były tak groźne, jak w tym roku.

W kraju, w którym pieniądź odgrywa tak ważną rolę, jak w Ameryce, rzadko kto umie się oprzeć jego urokowi Korupcja w świecie finansowym i politycznym jest na porządku dziennym. Wiedzą wszyscy, że przemysłowcy alkoholu, bandyci i rabusie w Chicago paskarze a szantażyści mają swoje stosunki, ułatwiające im egzystencję.

Teraz jednak wyszła na światło dzienne afera, która wywołała wielki skandal, a to dlatego, że wmieszani są w nią przedstawiciele sprawiedliwości. Jeżeli sędzia kupuje swój wysoki urząd i sam potem w urzędzie popeł-

nia nadużycia, jeżeli w jego nominację wstawiony jest sam burmistrz Nowego Jorku, to wówczas nawet Tammany Hall, która na organizację demokratów amerykańskich nie może przeszkodzić temu, by powstał publiczny skandal. Sprawa sędziego Ewaldgo żony i 10 tys. dolarów, zapalczywych urzędników, oparta się o sądy, a gdy opinia publiczna okazała swe niezadowolone z obrony, sam gubernator Stanu Nowego Jorku, Roosevelt, wmieszal się w sprawę i podjął badanie, mające zbadać nie tylko ten, ale i analogicznych wypadków.

AKTUALJA

Trzy żabki

(Niby—bajka)

Tyran Syrakuz Artabulos odbył ze swymi ukochanymi córeczkami przejażdżkę sztucznym stawie, w gondoli złoczonej, w której niewolnicy oganiali władzę i jego dłoń od much i trzymali nad nimi parasole, aby ich ochronić od promieni południowego słońca.

Tyran Artabulos był szczęśliwym wiekiem. Po uczcie wieczornej zasnął w gąszczu łoża snem zdrowym i mocnym. W ciemności miał sen interesujący.

Śniły mu się Trzy Żabki. Jedna strasznie chuda i ledwo się poruszała. Druga tłusta i gruba. Trzecia zaś była ślepa. Jej niepewne zdradzały ślepotę.

Zapamiętał Artabulos swój sen i zapytał sędziego wieszczbiarza Demodosa, co mu go wytłumaczył.

Sędziwy Demodos pociągnął najdłuższy łyk z czarnej honorowej, przez tyranalanej i otarłszy wąsy, rzekł:

Sen twój o tyranie! ma następujące znaczenie:

— Pierwsza żabka chuda, to twój naród. Ledwie dyszy pod ciężarem twoich rządów.

— Druga, tłusta żabka, to twoi dworcy i przyjaciele, którzy robią majątki na twoich wstawiectwach, tłustych posadach i zbieraniu podatków.

— A trzecia żabka? zapytał Artabulos. — To jesteś ty, który tego wszystkiego nie widzisz.

ROZMAITOSCI ZE SWIATA

Pieniądze z których nikt nie korzysta

Sierocińce bez sierot — Poszukuje się gratisowych pensjonarek „Godni podróźni”, których zabrakło — Cielecina dla rekonwalescentów

W Ameryce krajaie wszelkich dziwactw i ekscentryczności, istnieją także najrozmaitsze legaty i fundacje ofiarowane na cele społeczne i dobroczynne, a posiadające tego rodzaju klauzule, które choć ongi ugruntowane na pewnych logicznych przesłankach, z biegiem czasu nietylko utraciły swój sens, ale uniemożliwiły wykorzystanie ofiarowanych sum.

Prawo amerykańskie, stojąc twardo na gruncie martwej litery każdego legatu, bacznie przygląda się procenty od takiego zapisu nie mogły być zużyte na inny cel, oprócz tego, jaki wyznaczył zapisodawca i okoliczność ta stwarzała niezwykle sytuację, że kolosalne nieraz pieniądze procentują zupełnie bezużytecznie, mając się ze swem filantropijnem przeznaczeniem.

W Baltimore naprz. założony jest z funduszu jakiegoś legatu dom dla sierot, nie posiadający zupełnie pensjonarzy. Został on sfundowany przed laty z zastrzeżeniem, iż przychodzić doń można osieroconą dziaćkę z jednej tylko ściśle określonej dzielnicy. W chwili powstania owego zapisu, dzielnica ta należała do najuboższej części miasta, z czasem jednak warunki budowlane uległy tak kardynalnej zmianie, że jest ona dzisiaj zabudowana przez pałace i wille najbogatszych ludzi. W ten sposób dwa powstałe w niej w latach 1907-1909 sierocińce rozporządzające sumą 8 mil dolarów, miały w roku 1919 z trudem utrzymać 114 pensjonarzy, choć mogłyby z łatwością utrzymać ich tysiąc.

John Thomson, właściciel jednej z linii kolejowych w Pensylwanii, ofiarował w swoim czasie 2 miliony dolarów na założenie zakładu wychowawczego dla córek po zmarłych z powodu wypadku nieszczęśliwego na służbie kolejarzach. Niewątpliwie pobudką tego czynu musiała być jakaś tragiczna katastrofa. Obecnie jednak stan rzeczy przedstawia się w ten sposób, że tak obwarowane kandydatki muszą być ze względu na ich znikomą liczbę poszukiwane przez specjalne ogłoszenia, plakaty a nawet radio i w rezu tacie znaleziono ichaledwie dwanaście.

Klasycznym wypadkiem takiego pomysłu „legatu” jest założona w r. 1851 w Saint Louis fundacja przez barona Mullanphy. Miała ona służyć „dla wspomaganie godnych podróżnych, którzy na swojej drodze zatrzyma-

liby się w Saint Louis.”

W swoim czasie, gdy miasto to było wielkimi wrotami prowadzącymi na daleki zachód i gdy ciągnęły przez nie setki poszukiwaczy złota do Kalifornii, przeznaczenie tego zapisu miało swą istotną podstawę — dzisiaj w czasach aeroplanów, umożliwiających przebycie tej drogi w 24 godziny, w czasach gdy „godni podróźni” mają do dyspozycji wygodne sleepingeary — zapis czcigodnego barona zamienił się w śmieszny, a co gorsza bezużyteczny anachronizm.

A co zrobić z bogatą darowizną pewnego dobroczyńcy, przeznaczoną przezeń dla „karmienia szpitalnych rekonwalescentów pieczoną cieleciną? Niezwykłość tej fundacji odpowiada ściśle ówczesnym pojęciom medycznym. Dzisiaj gdy uległy one zasadniczym zmianom, pieniądze przeznaczone wyłącznie na pieczoną cielecinę, nie mogą być w myśl praw amerykańskich dotyczących wszelkiego rodzaju legatów, zużytkowane na jarzyny czy nabiał i procentują bezużytecznie.

REKORDOMANJA

Szał amerykańskiej młodzieży

Dziaćka, ale na szczęście amerykańska, została zarazona szałem starszych na polu zdobywania rekordów. Tego lata rozwieliżniła się owa zaraza wprost w zastraszający sposób. Zdobywanie rekordu odbywa się w ten sposób, że dziaćka męska i żeńska skromnie się po drzewach od sztagarów, latarniach i słupach telegraficznych. Siedzi tam godzina mi a nieraz i dniami całymi, idąc w zawody, kto dłużej wytrzyma na tak wysokich „stanowiskach”. Za zwycięstwo czeka ich sława, no i nagroda pieniężna. Inni jeżdżą na rowach aż do upadłego, jeszcze inni wykazują swą wytrzymałość na wszelkiego rodzaju huśtawkach, w puszczeniu latawców, rąbaniu drzewa kulaniem beczek, nawet w otwieraniu puszek z ostrzygami i jedzeniu ciastek. Wygląda to wszystko na to, jakoby młodzież, udręczona ogólnym przygnębieniem, wypływającym z obecnych ciężkich warunków życia, szukała za pominięcia w dziwactwach Manja ta zaczęła się w ten sposób, że pewien chłopak wdrapał się na drzewo zaraz z początkiem wakacji, urządził się na niem możliwie najwygodniej i oświadczył, że nie zejdzie z niego tak szybko. Wytrzymał na niem dwa dni. Jego przykład zaraził innych. Tem więcej, że w Stanie New Jersey jedna z wielkich fabryk środków żywnościowych wyznaczyła dla najwytrwalszego wysoką nagrodę. Jeszcze do niedawna sie-

działo na drzewach 48 chłopców szkolnych, znosząc męki i niewygodę dla zdobycia pieniędzy. W Harrisburgu w Pensylwanii siedział chłopak na drzewie 100 godzin w celu zdobycia roweru, który był wyznaczony jako nagroda. Koledzy zaopatrywali go w żywność wdrapując się kolejno do jego małego mieszkanka. Zmiana jednego drzewa na drugie jest w tym wypadku niedozwolona. Powiada ją, że pewna matka oburzona nieposłuszeństwem syna, który nie reagował na jej rozkazy aby zszedł z drzewa, podcięła drzewo piłą.

Dziewczynki zdobywały rekor w huśtaniu. W Chicago huśtały się dwie dziewczynki, jedna 12-sto, druga 14-letnia przez siedem godzin z rzędu. Wreszcie wdała się w tę sprawę policja i odesłała dziewczęta do domu. W niektórych wypadkach zarabiają niemądry rodzice na ekscentrycznych pomysłach swych dzieci i każą przyglądającym się osobom płacić drogie „gapowe”. W każdym razie doszło już tak daleko w niemądrych rekordach, że gazety wołają na alarm, uważając wystąpienie dzieci za „skandal narodowy” i apelują do rodziców, ażeby spróbowali na obiecującej dziaćce... rekordowych batów.

BERLANA TO POTĘGA

EDGAR WALLACE.

Krag śmierci

Parr rozglądał się długo, w końcu zaś powiedział:

— Obejrzałem już, zdaje się, wszystko co trzeba!

Fdy byli pod domem, wspominał o nocnym gościu i rzekł znięta

— To był jedyny krok fałszywy Czerwonego Kragu. Pewny jestem, że go uczyniono pod wrażeniem chwili, bez wielkiej rozważ.

Siadł na stopniach terasy, spoglądając w dal. Jack zauważył, że nie dobrze wygląda w romantycznym środowisku ów człowiek grubo, czerwony, spokojny, zgoła nie podobny do typu wybitnych kryminologów.

— Już wiem! — powiedział Parr. — Pierwsza moja idea była słuszną. Przybył, by wymusić pieniądze które, ojciec nie chciał zapłacić. Ale w drodze przyzedeł mi pomysł.

Zawarty w dopisku. Zdecydował się na jakąś rzecz w wielkim stylu. Chce pro prostu wyła-

czyć mnie i Yala ze sprawy, chociaż wie dobrze, iż to jest niemożliwe. Pokaż mi pan, proszę ogłoszenie.

Rozpostarł na kamiennym stopniu przyniesiony przez Jacka papier

— Tak! — przytaknął sobie samemu. — To było pisane w pośpiechu, zapewne w aucie, zamiast zawiadomienia pierwotnego, jakie przywiózł ze sobą Jakiż to nowy plan?

Miał się zaraz o tem dowiedzieć, gdy nadbiegły spieszenie służący zawiadomili, że telefon w bibliotece dzwoni natarczywie, od pięciu już minut.

— Proszę pana! — rzekł Jack, podając inspektorowi słuchawkę.

Mr. Parr poznał niezwłocznie głos pułkownika Mortona.

— Wracaj pan natychmiast! Dziś popołudniu weźmiesz pan udział w posiedzeniu nadzwyczajnym gabinetu.

— Cóż się stało? — spytał Jack.

— Wchodzę do gabinetu! — odrzekł, śmiejąc się, jak nigdy dotąd jeszcze.

XXXIV

Usiłowane wymuszenie na rządzie

Gdy przybyli do Londynu, wszystkie dzienniki okrzykiwały niezwykle nowinę.

Czerwony Krag uczynił istotnie krok sta nowczy.

Krótki komunikat przesłany prasie brzmiał następująco:

— Dziś rano otrzymali wszyscy ministrowie dokument pisany maszyną, bez adresu i oznaczenia, od kogo pochodzi, poza czerwonym kółkiem, wybitem u góry.

Każdy wysiłek oficjalnej czy prywatnej policji, zarówno geniusz Mr. Derrieka Yala, jak i niesłychanie gorliwe i sumienne badania starszego inspektora Mr. Parra pozostały bez rezultatu i nic nie zdołało zatamować działalności Naszej. Istotna historia powodzeń Naszych jest zupełną tajemnicą. Bardzo przykrym obowiązkiem Naszym było usunięcie z drogi pewnej liczby osób a stało się to nie tylko przez zemstę, ale dla zbawienia ostrzeżenia innych, leżące dziś rano magicznie, nie-

Przez łysiną

nie jadajcie befszytków, moźcie nogi, nie myście i noście kapelusze

Na półkach księgarskich Berlina ukazała się ostatnio książka, która, choć przez kobiety przyjęta zostanie z kompletną obojętnością, przez rodzaj męski jednak czytana będzie z ogromnym zainteresowaniem.

Bezimienny autor tej książeczki zajmuje się w niej wyjaśnieniem przyczyn, które powodują łysinę i udziela cennych rad, jak się ma do niej niedopuszczać i zachować na głowie daną nam od natury czuprynę.

Wypadanie włosów powodują dwie zasadnicze przyczyny. Przedewszystkiem więc jako kardynalne zło wymienia autor tej książeczki nadmierne „przekarmienie” skóry na głowie. Nie niedokarmianie, lecz przekarmianie dochodzą do niej krwią, a szczególnie u ludzi cierpiących na niedokrwistość. Wypadki takie dzieją się często u ludzi pracujących intensywnie umysłowo, których mózg domaga się silnego napływu krwi. Krew ta przekarmia skórę na głowie i to jest przyczyną, dla czego ludzie należący do tej kategorii, są prawie zawsze łysi.

Pragnąc więc zachować włosy, pracownicy umysłowi winni się starać o jaknajbardziej zmniejszony napływ krwi do głowy. Gdy więc są krwisi z natury, niechaj unikają bogatych w krew potraw — anemiczni, cierpiący często na ziębnienie nóg, powinni moczyć często nogi w ciepłej wodzie i codziennie całe ciało z wyjątkiem głowy zlewać letnią wodą i silnie ją wycierać.

Drugim, niemniej ważnym powodem łysienia jest nierównomierna temperatura, w jakiej utrzymuje się głowę, a także narażanie jej na silne w tym kierunku efekty. Wielu mężczyzn np. zlewa codziennie zimną wodą głowę, nie ochładzając jej poprzednio stopniowo. Robią oni to w nadziei, że wzmacniają w ten sposób włosy, w rzeczywistości jednak czynią im szkodę!

Niemniej niezdrowem jest dla włosów silne działanie promieni słonecznych. Fatalnie

Humor

NIEPOROZUMIENIE

Pan Teofil odwoził swą teściową taksówką. Gdy wysiedli, okazało się, że pani teściowa zostawiła w aucie jakieś pudło.

W te pędy musi nieszczęśliwy zięć gnać za taksówką przez pół miasta. Wreszcie, cały zasapany, dogonił ją.

— Panie szofer — woła — a gdzie pudło?

— Przecież wysiadło razem z panem — odpowiada szofer.

stety, unieszkodliwić adwokata Mr. Samuela Hegitta, który pracując dla Mr. Froyanta, zbliżył się za dużo do osoby naszej.

Uczył to oczywiście i dlatego nie firma jego, ale sam został ukarany. Zwłoki znaleźć można obok toru kolejowego, pomiędzy stacjami Brixton a Marsden.

Policja nie jest w stanie przeszkodzić nam i uznaje Czerwony Krąg za wielkie niebezpieczeństwo społeczne. Godząc się w pełni z tą opinią władzy, objawiamy zamiar zaprzestania Naszej akcji pod warunkiem, że Wysoki Rząd wyasygnuje 1,000,000 funtów, która ta gotówka zostanie przez nas podjęta, a to w sposób, jaki w swoim czasie określimy. Jednocześnie Wysoki Rząd ogłosi amnestję ogólną dla całej organizacji Naszej, tak byśmy się mogli w razie stwierdzenia idendyczności osób Naszych skutecznie powołać na ten dokument urzędowy.

Nie zastawiamy się do żądań Naszych pociągnięciem fatalne skutki. W zakończeniu niniejszego pisma wymienimy dwanaście członków Naszych, których bierzemy za tablad-

wię odbija się na włosach tak modne dzisiaj nienoszenie kapelusza w czasie spacerów po słońcu.

Z tem ostatniem zdaniem anonimowego autora wspomnianej broszury nie zgadza się

wielu lekarzy. Ostatnio poczynione w doświadczenia dowiodły, że temperatura kapeluszem podnosi się znacznie zależnie jego rodzaju i że najniższa jest pod kapuszem ze sztywnego filca.

Dźwiękowe ilustracje przeszłości

Gramofony w muzeum

Berlińskie muzeum ministerstwa poczty wpadło na pomysł ciekawej inowacji. Oto do wszystkich eksponatów dodana jest ilustracja dźwiękowa, na którą składają się płyty gramofonowe z odpowiednimi dźwiękami.

W oddziale, w którym pokazuje się staroświeckie dylizanse, rozlega się dźwięk trąbki pocztowej, wygrywającej używaną wówczas pobudkę.

Przy oglądaniu pierwszego modelu Zepelina słyszy się głos jego twórcy, mówiący z siłą:

„Moje statki napowietrzne w ciągu paru lat zdobędą świat cały”.

Słowa te zostały uchwycone przez gramofon w roku 1908.

Przy eksponatach, ilustrujących samoloty przez Atlantyk, będą demonstrowane przemówienia bohaterów lotników, wygłoszone przed, lub po locie.

Głosy wielkich wynalazców: Hertz, Marconiego będą objaśniały własne wynalazki.

To dźwiękowe urozmaicenie posiadać będzie ogromne znaczenie pedagogiczne.

Kto raz usłyszy objaśnienie wynalazków wypowiedziane głosem wynalazcy, nie zapomni o nim.

Okulary przy obiedzie

Niezwykły powód do rozwodu

Pani Jani Johnson z Chicago wystąpiła przeciw swemu małżonkowi ze sprawą rozwodową. Nie byłoby w tem nic dziwnego, gdyby nie przytoczony przez nią powód. Otóż pani Jani oświadczyła, że mąż jej wymaga od niej stanowczo noszenia okularów, mimo, że posiada ona zupełnie zdrowe oczy i dosko-

nały zwrok. Niezwykły ten kaprys pana Johnsona, jak wyjaśniła jego małżonka na przewodzie sądowym, ma swą wyłączną przyczynę w skąpstwie jej męża.

Na to oświadczenie powódki, sędzia zupełnie słusznie wyraził pewne powątpiewanie, co do jego prawdziwości. Bo jakże można oskarżać o skąpstwo tego, który najniepo- trzebniej pragnie wydać pieniądze na zupełnie zbędny przedmiot, jaki w tym wypadku

są okulary?

Ale pani Johnson nie przestawała walczyć przy swoim.

— Mąż mój jest do tego stopnia skąpy, że mnie głodzi. „Twoje oczy zawsze chcą więcej niż żołądek znieść może” — tak rzekł mi na końcu i przyniósł mi okulary o powiększających szklach. A teraz niech pan sędzio, czy jest ktoś w stanie najeść się kawałkiem mięsa, który tylko przez powiększające szklki wydaje się dużym?

Okoliczność ta poparta przez pani Johnson odpowiednimi świadkami, uznana przez sędziego, jako zwyczajny szantaż, sowny przez pana Johnsona w stosunku do żony i stała się decydującym powodem udzielonego jej rozwodu.

ków i jeśli do końca bieżącego tygodnia Wysoki Rząd nie powezmie prawomocnej uchwały pierwszy z tych zakładników zostanie usunięty.

Pierwszą osobą, którą Parr spotkał po przybyciu do White-Hall, był Derrick Yale, zatroskany jak nigdy dotąd.

— Obawiałem się czegoś w tym rodzaju — powiedział.

— Dziwne, że zwrot nastąpił właśnie w chwili, kiedy miałem położyć rękę na głównym zdawalo się sprawie.

Ujawiwszy dłoń inspektora, jał z nim spacerować po ciemnym korytarzu.

— Przypadło rybołówstwo moje, — do dał, a Parr przypomniał sobie.

— Oczywiście! Dziś jest dzień pańskiej śmierci, sądzę jednak, że obejmuje pana amnestja ogólna Czerwonego Kręgu.

Yale roześmiał się i rzekł:

— Zanim pójdziemy na to posiedzenie zadbym być pan wiedział, że jestem bez żadnych zastrzeżeń na pańskie usługi. Cały gabinet życzy sobie, bym otrzymał stanowisko

urzędowe i wziął sprawę w rękę. Odmówiłem stanowczo, oświadczając, że pan jesteście najodpowiedniejszą i że jeśli mam przetrwać to tylko pod pańskim zwierzchnictwem.

— Dziękuję serdecznie! — rzekł mi aktor. — Ale może gabinet będzie miał zapatrywanie?

Posiedzenie gabinetu odbywało się w sterstwie Spraw Wewnętrznych. Naprzód byli członkowie rządu, a potem dopiero wano innych uczestników.

Yale zabawił w sali kwadrans, po wpuszczono Parra.

Inspektor znał wszystkich niemal członków świętego grona, ale nie miał dla żadnego specjalnej sympatii, czując doskonałym strój wrogi, a ledwo dostrzegł na głowie siwobrodego premiera: wzmożło jego to wrażenie.

D. c. n.

KRONIKA

KALENDARZYK

Wtorek 23 września — Tekli P. M.

TEATRY

Teatr Miejski — Zabobon.
 Miejski Teatr Popularny: — Eros i Psyche
 Teatr Popularny w sali Geyera: — „Podróż do Warszawy”.
 Bajka: — Mów mi fajku!
 Chochlik: — Po co z zagranicy brać
WIDOWISKA KINEMATOGRAFICZNE
 Apollo: — Niepotrzebny człowiek
 Corso: — Prawo krwi
 Capitol: — Szalony książę
 Czary: — Ludzie bezdomni
 Dom Ludowy: — Szlakiem hańby
 Luna: — Halka
 Oświatowy: — 1. Huragan. 2. Przygody na Alasce
 Kino „Mewa”: 1. Czerwony błazen.
 Mimoza: — Zaklęta Rzeka
 Odeon: — Przygoda Lady Edyty
 Palace — Legjon potępieńców
 Przedwiośnie: — Dziewczę z karameli
 Resursa: — Miasto Rozkoszy
 Splendid: — Tragedja kochanków
 Wodewil: — Przygoda Lady Edyty
 Zachęta: — 1. Ich czworo. 2. Jego ekscelencja

Wiadomości bieżące

Wykłady religijne w Łodzi
 Dzięki usilnym staraniom Towarzystwa Kultury Katolickiej udało się pozyskać dla Łodzi tak znanego w świecie katolickim uczonego prelegenta, jakim jest Ks. Jan Urban T. J., Redaktor „Przeglądu Powszechnego” z Krakowa.
 Ks. Urban wygłosi dla inteligencji w sali Domu Ludowego — przy ul. Przejazd 34 — w dniu 30 września, 1 i 2 października o godz. 20 trzy wykłady religijne na następujące tematy: 1) Religja w życiu jednostki, 2) Religja a rodzina i 3) Religja a życie publiczne

Konserwatorium muzycznego
 Dyrekcja Konserwatorium podaje do wiadomości zainteresowanych że w klasie wieloczelowej, prowadzonej przez prof. B. Nagujewskiego przewiduje się 10 miejsc z 50 procentową zniżką wpisu dla osób wybitnie zdolnych. Zgłoszenia przyjmować kancelarja Traugutta 9 tel. 210-86, codziennie o godz. 10 — 16. Egzamin naznaczony na dzień 27 września o godz. 13-ej.

W sprawie „Odpowiedzi Treviranusowi”
 Komitet Główny budowy Łodzi podwojonej „Odpowiedzi Treviranusowi”, w Łodzi prosi stowarzyszenia, związki i organizacje, które nie zgłosiły dotąd akcesu, a pragną być podpisane na odezwie do ogółu Roda, aby o natychmiastowe zgłoszenie przystąpić do Zarządu Związku Inwalidów Wojennych w Łodzi ul. Gdańska 29.

Dr. med. Banaszkiewicz
 OTRKOWSKA 84. Telefon 118-30
 przyjmuje od 5-ej do 7-ej jako **lekąrz-specjalista** w chorobach kobiecych i położnictwie.

KRONIKA WYBORCZA

Katolicki obóz reformy Rzeczypospolitej

Odezwa wyborcza Chrześcijańskiej Demokracji

Polskie stronnictwo Chrześcijańskiej Demokracji ogłosiło odezwę wyborczą. Na wstępie odezwa charakteryzuje moment, w którym Polska przystępuje do wyborów, mówi o położeniu wewnętrznym i zewnętrznym Polski, o ciężkim kryzysie gospodarczym, dotyczącym wszystkie warstwy społeczeństwa, ostrzega przed niebezpieczeństwem tragicznych walk wewnętrznych i stwierdza, że „przyszłość nasza nie w krwi przelewie, lecz w zgodnej pracy pokojowej dla Polski”.

Autorzy odezwy w ten sposób formułują postulaty wyborcze Ch. D.:

„Pragnąc wyprowadzić kraj z odmetu, polskie stronnictwo Chrześcijańskiej Demokracji dążyć będzie do tego aby przyszły sejm był sejmem reformy nie tylko konstytucyjnej, lecz i wszystkich dziedzin życia publicznego. Będziemy się domagali:

- 1) Rządu opartego o zaufanie narodu.
- 2) Reformy konstytucyjnej przedewszystkiem w kierunku przeprowadzenia ścisłego rozdziału władz, zapewnienia trwałości rządów pod kontrolą parlamentu i zagwarantowania przez trybunał konstytucyjny zgodności ustaw z konstytucją.
- 3) Poszanowania prawa i moralności w życiu publicznym Polski i szacunku dla religii wszystkich wyznań, zgodnych z etyką przyrodzoną.
- 4) Przestrzegania umów, zawartych przez Polskę ze Stolicą Apostolską.
- 5) Religijnego wychowania młodych pokoleń, poszanowania instytucji małżeństwa, rodziny, poszanowania praw kobiety i matki.
- 6) Stanowczej obrony granic polskiej — Po-

morza, od zachłanności niemieckiej.

7) Zmniejszenie wydatków państwa i samorządowych, bowiem życie gospodarcze nie wytrzymuje nadmiernego ich ciężaru.

8) Ustalenia planu gospodarczego państwa i umożliwienia przez ustalenie stosunków rozwoju naszego przemysłu i rolnictwa.
 9) Wyteżonej opieki nad rolnictwem przez ustalenie cen zboża na wysokości, umożliwiającej rolnikom nabywanie produktów pracy robotnika i rzemieślnika, przez udzielenie tanich kredytów rolnictwu, zwłaszcza drobnemu, przez ulepszenie ustroju rolnego i przez rozwój szkolnictwa ludowego.

10) Reformy systemu podatkowego, w szczególności zniesienia podatku obrotowego, jako przestarzałego systemu opodatkowania.

11) Udostępnienie taniego kredytu dla kupców i rzemieślników.

12) Przestrzegania ustaw chroniących pracowników przed wyczerpaniem opieki nad bezrobotnymi oraz ubezpieczeń robotniczych na starość i od inwalidztwa.

Obywatele! Jeżeli chcecie mieć Polskę silną, budujcie państwo na zasadach chrześcijańskich i sprawiedliwości społecznej!

Jeżeli chcecie uniknąć rewolucyjnych wstrząsów — łączcie się z ludźmi, wołającymi o pokój i poszanowanie prawa o Polsce!

Stańcie w jednym szeregu z nami, aby wspólnie utworzyć wielki katolicki obóz reformy Rzeczypospolitej!

Niech żyje prawo, jedno dla wszystkich! Niech żyje moralność w życiu publicznym! Niech żyje naród polski! Niech żyje Rzeczpospolita Polska!

Żydzi łączą się

Zawarcie bloku wszystkich organizacji sjonistycznych

Onegdaj odbyła się narada wyborcza w sprawie utworzenia wspólnego bloku wszystkich organizacji sjonistycznych na całym terenie Rzplitej. Powzięto jednogłośnie uchwałę w myśl której organizacje „Hitachdut” i „Mizrachi” tworzą wraz z „ogólnymi” sjonistami b. Kongresówki oraz b. Balicji wspólny blok wyborczy.

W przyszłą niedzielę odbędzie się narada plenum nowoutworzonego bloku w sprawie

ew. rozszerzenia bazy tego bloku przez przystąpienie doń poszczególnych organizacji zawodowych i organizacji gospodarczych. Pod koniec posiedzenia wyłoniono egzekutywę wyborczą, do której weszli przedstawiściele: k. c. organizacji sjonistycznych w Polsce, egzekutyw sjonistycznych we Lwowie i Krakowie, oraz reprezentanci religijnych sjonistów „Mizrachi” i sjonistycznej partji pracy „Hitachdut” (b)

Każdy obywatel winien

sprawdzić listę wyborczą

Może to uczynić od 27 września do 10 paźdz.

Jak już donosiliśmy odbyły się onegdaj posiedzenia poszczególnych obwodowych komisji wyborczych, na których omawiano różne sprawy związane z urzędowaniem tych komisji na okres czasu przedwyborczego.

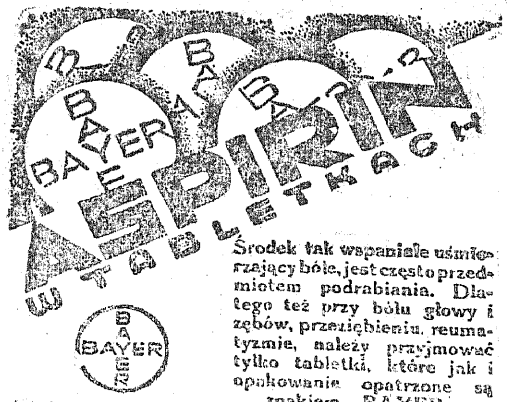
Wobec przesłania poszczególnym obwodowym komisjom listy wyborców, postanowiono listy te wyłożyć do wglądu dla wyborców w lokalach poszczególnych obwodów już dnia 27 września, które zostaną do dyspozycji wyborców do dnia 10 października.

W okresie tym wyborcy będą mieli możliwość sprawdzić czy nie zostali oni pominięci w spisach i czy nie wkrały się jakieś pomyłki, które uniemożliwiłyby im składania głosu w dniu głosowania.

W razie stwierdzenia tych braków, wyborcy będą mogli składać reklamacje na ręce przewodniczącego danego obwodu, który wszystkie te pomyłki skoryguje.

Po upływie powyższego terminu, wyborcom nie będzie przysługiwać już prawo reklamacji. Również po upływie powyższego termi-

nu, poszczególne obwody prześlą listy na ręce przewodniczącego okręgowej komisji wyborczej. (p)

Środek tak wspaniale usmięczający bóle, jest częstym przedmiotem podrabiania. Dlatego też przy bólu głowy i zębów, przeziębieniu, reumatyzmie, należy przyjmować tylko tabletki, które jak i opakowanie opatrzone są znakiem BAYER.

ISTNIEJE TYLKO JEDNA ASPIRINA!

Teatr i sztuka**TEATR MIEJSKI**

Dziś we wtorek po raz ostatni „Harol i Anna”

TEATR KAMERALNY

Dziś i do czwartku włącznie o godz. 9 wieczorem arcywesoła komedia Verneuil'a „Egzotyczna kuzynka” z E. Dziewońska, M. Kędzierska, Kazimierz Szubertem, S. Michalakiem

W piątek pierwsza premiera sezonu — aktualna współczesna komedia w 3 aktach Cammelrohr'a „Tempo ponad sto” z Zygm. Nowakowskim w roli głównej. W drugiej roli męskiej — Kazimierz Szubert. W głównej roli kobiecej — H. Skrzydłowska

TEATR POPULARNY

„Eros i Psyche” z H. Skrzydłowska, K. Kijowski i Wł. Staszewskim grany będzie jeszcze do czwartku wieczorem włącznie. Ceny od 75 gr. do 3 zł.

GIEŁDY.

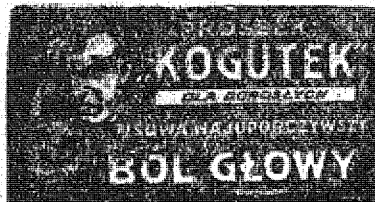
Warszawa 22-go września

Waluty; Dolar Stan. Zjednoczonych 8,94 i pół (sprzedaż 8,96 i pół, kupno 8,92 i pół)
Dewizy: Budapeszt 156,15 Holandia 359,68 Londyn 43,35 i pół Nowy Jork 8,912 Nowy Jork (kabel) 8,922 Paryż 35,05 Praga 26,47 i pół Szwajcaria 173,14 Włochy 46,72 Sztokholm 239,70 Wiedeń 125,96

Obroty większe, mocniejsza dewiza na Holandję. Dolar gotówkowy w obrotach porządkowych 8,93 i pół W obrotach prywatnych: rubel srebrny 1,90, 100 kopiejek bilonu srebrnego 0,90 Gram czystego złota 5,9244 W obrotach międzybankowych Berlin 212,56

Akcje: Bank Polski 164,50—166,00 Bank Zachodni 72,00 Kijewski 47,50 Warsz. Tow. fabr. cukru 31,00 Modrzejów 8,00 Ostrowiec 54,00 Haberbusch 116,00 — 115,00

Z pożyczek państwowych słabsze obie premjowe. Dla listów zastawnych tendencja przeważnie słabsza, dla akcji — niejednolita

Ostrzeżenie.

Cheąc nabyć proszki od bólu głowy z „KOGUTKIEM” „Migreno-Nervosin” należy żądać takowych w oryginalnych opakowaniach Gaseckiego, znanych od lat 30. Przy zakupie proszków z „Kogutkiem” „Migreno-Nervosin” zwracajcie uwagę na opakowanie i odrzucajcie uporzędkowane polecane proszki ludzko do naszych podobne. Oryginalne opakowania po 5 proszków — pudełko 75 groszy

Osoby, dla których przyjmowanie proszku stanowi pewną trudność, mogą używać proszek „KOGUTEK” „MIGRENO-NERVOSIN” w formie tabletki. Opakowania po 20 tabletek w pudełku. Cena 1 zł 50 gr. — Żądać tabletek „Kogutek Migreno-Nervosin” w oryginalnym opakowaniu Gaseckiego.

**Niescie pomoc
najbiedniejszym**

LISTY KANDYDATÓW POSELSKICH

Muszą być gotowe przed 17 października

Kandydaci poselscy w okręgach wyborczych powinni być zgłaszani pisemnie na ręce przewodniczącego okręgowej komisji wyborczej nie później niż 30-go dnia przed dniem wyborów, a więc przed 17 października. Kandydaci zgłaszający się na listę okręgową, winni do dnia 15 października złożyć na ręce przewodniczącego komisji oświadczenia o swojej zgodzie na ubieganie się o mandat oraz stwierdzenie, że kandydat uważa się za

obywatela polskiego i posiada bierne prawo wyborcze.

Ponadto zgłoszone listy kandydatów winny być podpisane łącznie lub na oddzielnych deklaracjach conajmniej przez 50 obywateli posiadających czynne prawo wyborcze, zamieszkałych na terenie okręgu. Wyborcy ci winni podać obok czytelnego podpisu swój wiek, zawód i dokładny adres.

N. P. R. prawica w Łodzi

Idzie samodzielnie do wyborów

Odbyło się podzielenie władz Lokalnej Organizacji Kartelu Polskich Związków Zawodowych, który jest ekspozyturą N. P. R. prawicy. Na posiedzeniu dzisiejszym postanowiono bezapelacyjnie do Centolewu nie przystępo-

wać i wystawić własną listę kandydatów. Decyzja NPR. prawicy w Łodzi podjęta została różnicami programowymi i taktycznymi, istniejącymi pomiędzy NPR. prawicy a PPS. CKW.

SNY I BREDNIE WRÓZEK

Matka święconą wodą usiłuje wskrzesić córkę

W Szadku przy ul. Zduńsko-Wolskiej zamieszkiwała od dłuższego czasu niejaka Florentyna Korzuchowska z córką swą 20-letnią Stanisławą, która przed rokiem zmarła. Od tego czasu Florentyna Korzuchowska pogrążona była w głębokim smutku i ciągle myślała o swej zmarłej córce.

Przed kilkoma dniami Korzuchowska miała sen, w którym śniła jej się, że córka jej nie umarła lecz zapadła w letarg i obecnie obudziła się. Pragnąc się dowiedzieć, co ten

sen oznacza, Korzuchowska udała się do wróżki, która poleciła jej pokropić grób cudowną wodą, aby tym sposobem obudzić córkę.

Uwierzywszy tym zabobonom Korzuchowska uzbrojona w szpadel udała się w dniu niedzielnym o świcie na pobliskie cmentarz.

Tam po odkopaniu mogiły otworzyła wieko trumny i poczęła trupa skrapiać wodą. W tej czynności przeszkodził jej dozorca cmentarny, który oddał zabobonną wodę rękę policji. (p)

Za przesyłki ulegające szybkiemu zepsuciu

Taryfę kolejową należy opłacać zgóry

Ukazał się okólnik Ministerstwa Komunikacji Nr. III 3.R.10549,30 z dnia 6 sierpnia 1930 r. w sprawie uiszczania zgóry należności przewozowej przy przesyłkach ulegających szybkiemu zepsuciu, lub które z powodu małej wartości albo swej właściwości nie zabezpieczają dostatecznie należności przewozowych. Okólnik głosi:

Dyrekcja Kolei Orientalnych w Konstantynopolu załazi się, że do stacji Istanbul (Konstantynopol) i Adrinople nadchodzą przesyłki o małej wartości, nie zabezpieczające w zupełności ani należności przewozowych ani też opłat celnych, które z powodu nie przyjęcia przesyłki przez odbiorcę muszą być w drodze licytacji sprzedane. Ponieważ uzyskana

przy sprzedaży kwota nie pokrywa lub nie pokrywa tylko częściowo koszty przewozu, koleje żelazne ponoszą z winy stacji nadawczych znaczne straty, nie otrzymując należnych im udziałów za przewóz.

Podając powyższe do wiadomości, Ministerstwo Komunikacji wyjaśnia, że tego rodzaju postępowanie ekspedycji towarowej jest sprzeczne z postanowieniami art. 17 Taryfy Międzynarodowej, która stacji nadawczej daje prawo żądania w przytoczonych tam przypadkach zapłaty należności przewozowej zgóry, bądźto w drodze frankatury, bądź też w drodze złożenia zabezpieczenia w użyciu w tym celu rachunku przedpłaty.

Jeszcze jeden z „paczką od nieznanomego mężczyzny”

18 miesięcy więzienia za komunizm

Na ulicy Rzgowskiej wywiadowca policji zauważył jakiegoś podejrzanego młodzieńca z dużą paczką w ręku. Wywiadowca odprosił owego młodego człowieka do komisariatu policji gdzie okazało się że jest to znany policji politycznej Łuzer Szeinman, który na pytanie odpowiedział, że w paczce ma manufakturę. Jednak w paczce znaleziono 800 odezwek komunistycznych, wydanych przez związek młodzieży komunistycznej.

Wczoraj w Sądzie Szeinman tłumaczył się że paczkę dał mu jakiś nieznajomy i pro-

sił by wręczył innemu nieznanemu w mie nr. 30 przy ulicy Piotrkowskiej. Sąd przewodnictwem sędziego Kozłowskiego wysłuchaniu prokuratora Chawłowskiego adw. Rumszewicza skazał Szeinmana na 18 miesięcy więzienia. (p)

**Czy jesteś już
członkiem L.O.P.P.**

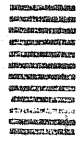
LUNA

3 seansy dziennie:
o godz. 6-ej, 8-ej i 10-ej w.
Ceny miejsc nie podwyż.

Pass-partout, prócz urzędow-
ych, oraz bilety wolnego
wejścia bezwzględnie nie
ważne, podczas całego cza-
su demonstrowania powyż-
szego filmu.

Dziś i dni następ. na uroczyste OTWARCIE sezonu zimowego.

Reprezentacyjny film naszego repertuaru. wywołujący wszędzie entuzjazm widzów.
Realizacja K. MEGLIKIEGO. Realizacja K. MEGLIKIEGO.

„HALKA“

na tle nieśmiertelnej opery
St MONIUSZKI

Role główne odtwarzają

Zorika Szymańska, Helena Zahorska, Zofia Lindorfówna i Harry Cort

Role główne odtwarzają

Ilustracja muzyczna i śpiewna, oparta na operze Moniuszki w wykonaniu wielkiej orkiestry symfoni-
cznej pod kierow. L. KANIORA oraz solistów i chóru pod dyrykcją TEODORA RYDERA

1-szy dźwiękowy
Kino-Teatr w Łodzi

SPLENDID

Dziś i dni następnych na otwarcie sezonu wielki super film 1930/31
arcydzieło reżysera **Tragedja kochanków**

Joe May pod tyt:
LIANA HAID, GUSTAW FRÖHLICH H. A. SCHLEITOW. Stronę muzyczno-wokalną opracował osobiście
Ralph Benatzky, kompozytor wszechświatowej sławy.

Między in. odśpiewane będą dwa najnowsze przeboje 1. Pozwól mi ująć twą dłoń. 2. Tve oczy piękna
pani, Ponadto; Nadprogram mówiony w całości po polsku, Pass-partouts i bilety wolnych miejsc nieważne
Początek o godz. 4, 6, 8 i 10 w.

dźwiękowy prod „UFA“. genialne
w/g. znakomitej powieści Der un-
sterbliche Lump. Role głów. kreują
sterbliche Lump. Role głów. kreują

Początek o godz. 4, 6, 8 i 10 w.

Rury gazowe, kotłowe, studienne, żeliwne
Łączniki wszelkiego rodzaju
Armatury żelazne i mosiężne
Kowadła znanej marki „Herkules“
Narzędzia wszelkiego ro-
dzaju

dla przemysłu i rzemiosła poleca

„ELIBOR“

Sp. Akc. Handl.-Przemysł. Ł. J. Borkowski,
Oddział w Łodzi, Kilińskiego 70, tel. 100-84

DO PP. PIEKARZY.

O ile chcecie zadowolić Waszych Klientów, używajcie tylko
oryginalne podwójnie oczyszczone

KAUKASKIE OLEJE
SŁONECZNIKOWY I KOTONOWY

które zostały uznane za najlepsze, najsmaczniejsze i bardziej tłuste od
innych olejów i masła roślinnego.

Otrzymać można w detalicznej sprzedaży we wszystkich skle-
pach kolonialnych i składach olejów.

Sprzedaż beczkowa odbywa się
T-wo. dla Handlu i Przemysłu

„NAFTOCHEM“

Sp. z o. o. w Warszawie

Oddział w Łodzi

NOWOMIEJSKA 4, tel. 101-74

Buchalter-bilansista

dobry organizator i znawca spraw podatkowych
przyjmuje prowadzenie, zakładanie i zamknięcie
ksiąg handlowych. Zestawienie bilansów, likwida-
cie przedsiębiorstw oraz wszelkiego rodzaju kontrole

Adres: ul. ANDRZEJA 33 m. 10.

Dr. Feliks
SKUSIEWICZ

ANDRZEJA 11

Telefon 137-43

Choroby skórne wenerycz-
ne i moczopłciowe
godz. przyjęć: 9.30—11 rano
i 5—7.30 popoł.

KURSY

Kroju, Szycia, i Robót Ręcznych

MARJI PUTOWEJ

ul. Piotrkowska 103

parter oficyna II wejście.

Niewiele tego typu mamy w Polsce szkół, a
w Łodzi jest pierwszą i jedyną uczelnią dla Pań
z inteligencji, gdzie pięknych artystycznych robót
nauczyć się można. Nasze Panie przeplacają mnó-
stwo miłych drobiazgów, które same z łatwością
i zadowoleniem wyrabiać potrafią.

Zapis nowych aspirantek, informacje i prospe-
kty codziennie od 1—4 pp. Lekcje rano, po poł.
i wieczorem. Kurs dwuletni. Pojedyncze działy za-
leżne od umowy i na godziny. Na mocy reskryptu
Min. W. i O. P. za Nr. T. Z. 7363/27 absolwentki
otrzymują świadectwa. Kierownictwo spoczywa w
ręku Mistrzyni Cechu Łódzkiego, byłej uczennicy
B. HERSEGO w Warszawie, długoletniej nauczy-
cielki szkół średnich i powszechnych.

Dla przyjezdnych mieszkanie zapewnione.

KAROL FOLKIERSKI

INZYNIER BUDOW. i GEOMETRA PRZYSIĘGLY

Al. Kościuszki 3, I p.

Tel. 102-15

Od 1 do 3 i od 5 do 7.

Roboty pomiarowe, parcelacje i t. p.

Projekty budow., nadzór techniczny, żelbetnictwo

Plany przyłączeń do sieci kanal.

Porada prawno-administr. w sprawach technicz.

UCZELNIA PRAKTYCZNEJ HANDLOWOŚCI

PAWEŁ KIN, KAROLA 8
III piętro

Zapoczątkie nowych kursów:

Księgowości

Stenografii

Korespondencji

Pisanie na maszynie

Arytmetyki handlowej

Języków

PLACE budowlane

różnej wielkości, dojazd tramwajem Nr. 7 i 17 przy ulicy Dąbrowskiej Kraszewskiego i nowozałożonych, na dogodnych warunkach

do sprzedania

Wiadomość **Kilińskiego 96** mieszk. 10 front, parter, lub na miejscu ul. **Dąbrowska 30/32** a p. **Jana Pilla**

WĘGIEL

górnosląski i dąbrowiecki opałowy i fabryczny
poleca ze składu i wagonowo

„ELIBOR“

Sp. Akc. Handl.-Przemysł. Ł. J. BORKOWSKI
Oddział w Łodzi, Kilińskiego 70, tel. 101-73

GUSTAW MAUCH

BIURO ELEKTROTECHNICZNE I WARSZTATY REPARACYJNE

ŁÓDŹ, ul. Piotrkowska Nr 240. Tel. 213-62

Przedstawicielstwo angielskiej wytwórni węglowych szczołek Morgana w Londynie

REPARACJE

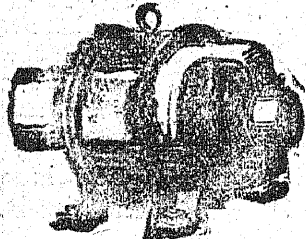
Elektrycznych motorów, dynamomaszyn, transformatorów, chłodzących i ogrzewających aparatów jak również podobne roboty fachowa

ZAKŁADANIE

i konserwacja piorunochronów.

INSTALACJE

oświetleniowe, prądu wysokonapięciowego, elektrycznych zegarów, przyrządów kontrolujących, telefonów i urządzeń sygnalizacyjnych.

Skład materiałów elektro-technicznych, motorów i dynamomaszyn w każdej wielkości

Czy chcecie być zadowoleni z waszego obuwia?

osiągniecie to kupując tylko w firmie

Stanisław GROCHAL

Łódź, Andrzeja Nr. 9

Na składzie wybór obuwia własnego wyrobu, najnowszych fasonów z materiałów krajowych i zagranicznych. PO CENACH ZNIŻONYCH.

Dla stowarzyszeń dogodne warunki

...SZEWCY...

Najtaniej nabyć można **skóry** w każdej ilości

W Spółce Szewców

PIOTRKOWSKA 79

Al. KOSCIUSZKI 22

Tel. 158-38

(Specjalność. detalicznie sprzedaje zółwek trwałych na wodę

BANK

Przemysłowców Łódzkich

Spółdzielnia z ogr. odp.

Rok założenia 1881. —; Ewangelicka 16
przyjmuje z oprocentowaniem

Wkłady oszczędnościowe w Złoty
z wymówieniem i na każde żądanie.

Wkłady oszczędnościowe w Dolarach
innych walutach obcych, zwrotnie w Dolarach

ZŁATWIA WSZELKIE OPERACJE BANKOWE

BANK DEWIZOWY.

Wynajem kasetek stalowych (SAFES)

Ogłoszenia drobne.

Kupno i sprzedaż

ZAKŁAD Tapicersko-Stolarski B-ci GABAŁOW
Sienkiewicza 40 i Skład Mebli **NAWROT 8** polecamy na dogodnych warunkach urządzenia pokojowe oraz pojedyncze meble również posiadamy na składzie otomany, tapczany, fotele, krzesła, stoły i t. d

BIŻUTERIA, zegarki na raty, ceny gotówkowe. „Preciosa” Piotrkowska 123 w podwórzu 2711

Nauka i wychow.

OUTYNOWANY nauczyciel muzyki (skrzypce, fortepian) udziela lekcje. Ceny przystępne. Radwańska 12-5 1470-4

SKLEP KAZIMIERY Zielonko

Al. KOSCIUSZKI 37

poleca: pończochy jedwabne, fildecos skarpetki męskie, pończochy dziecięce reformy, rękawiczki wełniane swetry i pończochy Cena bardzo przystępna, oraz przyjmuje pończochy do reperatury.

Odpadki papieru do sprzedania

Wiadomość w administracji „Rozwój”

WÓZKI dziecięce
ŁÓŻKA metalowe
MATERACE wysiłane higieniczne sprężyn. „TENT” do meblowych
WYŻMACZKI amerykańskie

UMYWALKI,
KRZESEŁKA dziecięce
ROWERY w wielkim wyborze
Na dogodnych warunkach w fabrycznym składzie „DOBROPOLE”
Łódź, Piotrkowska 73. tel. 2711 w podwórzu

BRUCIANE Parkany, Pionki, Trąbiny. Gazy miedzi do filtrów „Rabitz” do betonowych we wszystkich metalach wyrabia i poliera
RUDOLF JUNG
Łódź, Wólczańska Nr. 10
Telefon 128-97

Zioła lecznicze

według przepisów nych lekarzy, przeciw robom żołądka, kiszki, nerwów, wątroby, pęcherza — hemoroidom, upławom, obstrukcji, mieniem żółciowym, katarowi, astmie, blednicy, rozbie, atretyzmowi, reumatyzmowi, etc. Ządajcie płatnej proszury pouczej! Adres: Lieszki—Apt.

Skład futer i ZAKŁAD KUSNIERZY

J. SZWARCMA
NARUTOWICZA 42
(sklep frontowy) telef. 168
poleca gotowe futra damskie, oraz skóry pojedynczego rodzaju po przystępnych i na dogodnych warunkach. Obejrzenie nie wiązuje do kupna. p.p. urzędnikom państw. dan rabatu.

CENA OGŁOSZENI: Przed tekstem 30 gr. w tekście 30 gr. za tekstem 25 gr. zwyczajne 14 gr., nekrologi 30 gr., komunikaty 25 gr. Wiersz milimetrowy lub jego miejsce Drobne ogłoszenia bezterminowe 10 gr. za wyraz, duże litery 50 gr. najmniejsze ogłoszenie 1 zł. Odręcznie zamieszczone 50 proc. drożej, zagraniczne 100 proc. Stronica przed tekstem i w tekście podzielona na 3 kolumny, za tekstem na 5 kolumn. Artykuły bez oznaczenia honorarium uważa redakcja za bezpłatne. Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 7-ej po 7-ej 50 proc. drożej. Za terminowe wychodzenie ogłoszeń admin. nie odpowiada. Każda nowa podwyżka obowiązuje, przedtem przyjęte ogłoszenie bez uprzedniego „Rozwój” można zamawiać w Zgierzu u p. Lacha, w Pabjanicach u p. Zatorskiego ul. Zamkowa.